

ANNA STELIGA

ORCID: 0000-0002-4750-7285

Mały Uniwersytet Rzeszowski

Czyli o tym, jak za MUR-em dzieciaki sznurem

Uniwersytety dziecięce to fenomen XXI wieku. Pierwszy powstał przy Uniwersytecie w Tybindze w Niemczech w 2002 roku. Wkrótce pojawiły się i w innych krajach europejskich – w Austrii, Szwajcarii, Lichtensteinie, Wielkiej Brytanii, na Słowacji oraz w wielu krajach na świecie: Stanach Zjednoczonych, Kolumbii, Meksyku. W Polsce pierwszy uniwersytet został utworzony w 2007 roku w Krakowie, zaraz potem w Warszawie, Poznaniu i Łodzi. Projekt uniwersytetów dziecięcych otrzymał od Komisji Europejskiej nagrodę Kartezjusza (Descartes Prize for Science Communication) za wybitne zasługi w popularyzacji wiedzy. Obecnie przy ponad 200 ośrodkach uniwersyteckich w całej Europie organizowane są wykłady i warsztaty wprowadzające dzieci w świat, w którym na co dzień funkcjonują prawdziwi naukowcy. Uniwersytety dla najmłodszych funkcjonują m.in. przy Harvardzie, Oxfordzie i Sorbonie.

Mały Uniwersytet Rzeszowski (MUR) na Uniwersytecie Rzeszowskim działa od 2013 roku. Pełnomocnikiem rektora ds. organizacji MUR-u były kolejno: dr Renata Juraszewska (2013–2018), dr Anna Steliga (od 2018). Nad stroną merytoryczną i dydaktyczną przedsięwzięcia czuwa Rada Programowa MUR-u, w której skład wchodzi 14 koordynatorów z poszczególnych kolegiów i wybranych instytutów.

Zajęcia na MUR-ze odbywają się raz w miesiącu, w soboty, w różnych jednostkach Uniwersytetu Rzeszowskiego. Tematyka i długość zajęć są dostosowane do wieku uczestników. Studenci podzieleni są na trzy grupy wiekowe: uczniowie klas I–III szkoły podstawowej, uczniowie klas IV–VI szkoły podstawowej oraz uczniowie VII–VIII klas szkoły podstawowej (dawniej I–III klas gimnazjum). W latach 2013–2020 z tej formy kształcenia skorzystało prawie 2250 dzieci i młodzieży.

Cykliczne zajęcia edukacyjne prowadzone są przez pracowników naukowych i dydaktycznych, a także specjalistów z określonej dziedziny. Program ten realizuje również „trzecią misję uczelni” polegającą na kreowaniu jej relacji z otoczeniem, popularyzacji nauki oraz wspomaganiu rozwoju społecznego. W każdym roku akademickim to 9 (lub 8) zajęć z 3 blokami tematycznymi dostosowanymi do grup wiekowych. Przez lata trwania MUR-u odbyło się 138 zajęć o bardzo

MUR-owiec podczas twórczej pracy, fot. A. Steliga

zróżnicowanej tematyce. Nie chodzi tu bowiem o naukę konkretnego przedmiotu – chodzi o sam fakt zadawania pytań i zdobywania na nie odpowiedzi. Zajęcia mają na celu rozbudzić zainteresowanie nauką jako obszarem atrakcyjnych poszukiwań i przeżyć, ukazywać i promować korzyści płynące z wiedzy, a także popularyzować idee kształcenia przez całe życie. Ta inicjatywa rozwija dziecięcą ciekawość, propaguje edukację i zachęca do poznawania świata w bezpieczny sposób. Nad MUR-owcami czuwają studenci z ratownictwa medycznego i kierunku lekarskiego.

Ponadto uroczyste inauguracje połączone są z otwarciem kolejnych edycji interaktywnej wystawy popularnonaukowej *Eksploratorium*, która jest wynikiem współpracy Uniwersytetu Rzeszowskiego i konsorcjum URiSE. Zawsze cieszy się ona dużym zainteresowaniem. Z kolei każde zakończenie roku akademickiego wiąże się z otrzymaniem pamiątkowych dyplomów ukończenia nauki na MUR-ze i przydatnego upominku, np. kompasu, bidonu, budzika czy gry planszowej.